

DORP

Přednáška 1 - Úvod

- Distribuovaná databáze – kolekce propojených DB, v počítač síti
- Jedna logická DB

DDBMS

- Každý fragment má svůj DBMS
- Data rozdělené do fragmentů
- Fragmenty mohou být replikované
- Spojení po síti
- Paralelní DBMS
  - o Jeden stroj, více procesorů
- Homogenní – na každém místě stejný DBMS
- Nehomog – jiný DBMS nebo i datový model

Metodologie návrhu

- Shora dolů – na zelené louce
- zdola nahoru – integrace již existujících dat
- Architektura
  - o Lokální interní schéma
  - o Lokální konceptuální schéma
  - o Globální konceptuální schéma
  - o Externí schéma

Základní problémy

- Fragmentace- Rozdělení
- Alokační – uloženo na místě s optimální distribucí
- Replikace – kopie fragmentu

Fragmentace

- Vhodné provést analýzu
  - o Kvantitativní
    - Frekvence spouštění
    - Výkon
    - Místo kde app běží
  - o Kvalitativní
    - Přístupy k relacím, attr, řádkům
- Proč fragmentovat
  - o Data jsou v místě kde se nejčastěji používají
  - o Nepotřebná data pro lokální aplikace se v místě neukládají
  - o Bezpečnost
  - o Paralelizmus
- Měla by být
  - o Úplná – po dekomponování se každý fragment z původní relace nachází v nějakém fragmentu
  - o Rekonstruovatelná – možnost složení původní relace

- Disjunktní – prvek by se měl objevit pouze v jedno fragmentu
    - Výjimka vertikální fragmentace
- Horizontální fragmentace – řádky - selekce
- Vertikální – sloupce – natural join
- Smíšená – oba, vertikálně fragmentovaný horizontální fragment, naopak
  - Projekce a selekce
- Odvozená horizontální fr.
  - Zajišťuje že fragmenty používající se často spolu jsou uloženy na jednom místě

Alokace dat

- Alternativní strategie vzhledem umístění dat
- Centralizované
- Fragmentované
- Plně replikované
- Selektivně replikované

Přednáška 2- Replikace

- Kopírování
- Celá tabulka / fragmenty – výsledky dotazu

Požadavky

- Automaticky synchronizovat kopie
- Propagovat změny
- Ochrana transakční a logické integrity dat
- Replikace z/do heterogenních serverů
- Podpora návrhu aplikací

Výhody

- Lokální aktualizované kopie
- Lokální db – minimalizace síťového provozu
- Zvýšení výkonu a dostupnosti

Problémy

- Kolik kopií udržovat ??
- Více kopií -> náročnější úprava dat ale rychlejší dotazy
- Udržení identického stavu
- Sjednání dat po výpadku v síti

Ceny

- Změna/dotaz ze stejného místa – 1z/d
- Změna/dotaz z jiného místa – 10z/d
- Frekvence dotazů q / změn u
- Náklady propagace změn – $Z=10zu_1+10zu_2$
- Optimální $9dq + 9zu \geq Z$

Formy

- Dle místa kde začíná
  - Centralizované – master-slave – pouze jedna kopie je upravovaná

- Distribuované – aktualizace může začít kdekoliv
- Dle propagace
  - Synchronní s vkládáním dat
  - Async – pokud nastane událost – metoda pull/ push
- Synchronní
  - Propagace změny v rámci jedné transakce
  - požadované vlastnosti transakcí platí na všech místech
  - nevýhoda – řádné ukončení transakce až po provedení všech změn
- Asynchronní
  - Nejprve aktualizace na jednom místě (master, primární kopie)
  - Po ukončení transakce se propaguje na další kopie
  - Transakce nečeká na ukončení propagace
  - Možná nekonzistence ale je to rychlejší

Využití

- Sjedení dat s centrálním serverem
- Rozdělení procesu na více než jeden server
- Sdílení dat mezi více místy

Přednáška 3 – Replikace MSSQL

- Pojmy
  - Článek – základní jednotka replikace
  - Publikace – kolekce článků – různá nebo stejná pro různé odběratele
  - Přihlášení k odběru – požadavek na kopii publikace
- typy
  - Snímková replikace – ne časté změny, přijatelná neschopnost po nějakou dobu
  - Slučovaná replikace
    - zejména pro mobilní offline zpracování
    - upravuje vydavatel i předplatitel
    - modifikuje schéma – trigery, PKs, sys tabulky
  - Transakční replikace
    - Průběžná replikace
    - Malá prodleva
    - Předplatitel většinou read only
- Agenti
  - Distribution agent – snímková a transakční
  - Snapshot agent – všechny typy
  - Merge agent - slučovací
  - Log reader – transakční
- Typy DB
  - Odběratel - subscriber
  - Vydavatel - publisher
  - Distributor
- Správa
  - Management studio
  - Replication Programming interface

Přednáška 3 – Oracle DDBMS

- DB linky
- Distribuované dotazy, DML
- Synonyma pro table, type, view, sequence, proc, pack

Replikace

- table, index, view, pack, proc,...
- Multimaster
  - o Rovnocenné uzly
  - o Transakce, sync/async
  - o Master group – skupina- replikují najednou
- Materializované pohledy – snapshots
  - o Manuální replikace
  - o Časová replikace

Přednáška 4- Integrace dat

- Proces přístupování dat z několika/různých zdrojů jako v jedné DB

Problémy

- Existující struktura jež nelze měnit
- Nekompatibilita mezi DBs
  - o Lexikální – jiné pojmenování sloupců
  - o Interpretace dat – v jiných jednotkách atd
  - o Sémantická

Přístupy

- Federativní
  - o Zdroje jsou nezávislé – transformace dotazů a odpovědí
  - o Je třeba implementovat spojení mezi každými dvěma zdroji
- Datové sklady
  - o kopie dat, transformovaná do unifikovaného formátu, periodicky
  - o globální schéma
  - o buďto periodické updaty
  - o nebo znovu vytvoření ze zdrojových db
- Mediátor – jako datový sklad ale neukládá data

Adaptéry / wrapery

- Vychází z klasifikace očekávaných dotazů – vytváří šablony dotazů
- Metody zjednodušení – kombinace šablon

Uživatelsky definované funkce UDF

- Pohledy neumožní pracovat s parametry, funkce ano
- Lze na ně odkazovat ve from
- Přímé tabulkové UDF – jeden select
- Vícepříkazové UDF- více selectů

Přednáška 5 – Distribuované dotazy (Zpracování)

- Cena přístupu k řádku = 1
- Cena přenosu řádku = 10
- Transformace SQL dotazu do posloupnosti DB operací nad fragmenty
- Optimalizátor – nalezne nejlepší místo pro zpracování dotazu a pořadí přenesení

Dekompozice dotazu

- Vytvoření listu pro každou relaci
- Kořen – výsledek
- 1. Normalizace
  - a. where do konjunktivní/ disjunktivní normální formy
  - b. dle and a or
- 2. Zjednodušení – redundantní podmínky
  - a. Využití pravidel boolovské algebry
- 3. Vyjádří se jako algebraický dotaz
  - a. Operátory redukující počet by měli být provedeny co nejdříve
  - b. A zároveň od nejjednoduššího k nejtěžšímu
  - c. Vyhnout se crossjoinu
  - d. Semijoin redukce
  - e. Pravidla
    - i. Kumulativa
    - ii. Asociativa
    - iii. Konjunktivní selekce lze transformovat na kaskádu selekcí

Lokalizace dat

- Bere v úvahu distribuci dat
- Nahrazení globální relace na listech stromu jejich vyjádřením pomocí fragmentů
- Redukce
  - o Pro primární horiz fragmentaci
  - o Vertikální frag
  - o Odvozenou frag
  - o Hybridní frag

Přednáška 7 – Objektově relační DB

Klady relačních DB

- Dotazovací schopnosti
- Rozsáhlé soubory s jednoduchou strukturou – tabulky
- Většina HW platforem
- Brány mezi jednotlivými DB systémy

Nedostatky relačních DB

- Nevhodné pro bohatost datových typů

OO datový model

- Dlouho názory že vytlačí relační Db
- Bohatost typů objektů
- Větší složitost z hlediska struktury a vztahů

Požadavky na OO DBS

- Podpora perzistence, paralelizmus, zotavení, kladení dotazů
- Podpora
  - o Identifikace objektů
  - o Zapouzdření
  - o Dědičnost
  - o Typy, třídy
  - o Polymorfizmus

Objektově relační DBS

- Kompromis
- Možnost pozvolné migrace
- Doplnění relačního modelu o práci s dat strukturami z programovacích jazyků
- Možnost ukládání objektů do relační databáze
- Bin objekty (audio, video), prostorová data
- Rozšiřitelnost
  - o Možnost přidání dat. Typů pro efektivní vyhledávání

Rozšíření relačního modelu

- Strukturované typy atributů – hodnotou může být celá relace
- Reference – sdílení řádku mezi tabulkami
- Metody
- Identifikátory řádků
- Array, multiset, list, set
- Typ ROW
- UDT
  - o Typ tabulky
  - o Nebo typ atributu v tabulce

Přednáška 9 – Návrh datového skladu

- Pro podporu rozhodování
- Data mining
- OLAP
- Reporting, querying
- ETL

Zpracování dat v datovém skladu

- Warehouse manager
  - o Zajištění konzistence dat
  - o Vytvoření indexů, agregace
  - o Zálohy dat
- Query manager – zpracování dotazů
- Metadata management
  - o Info o struktuře
  - o Info o původních strukturách a jejich transformace
  - o O agregacích

Metodologie návrhu

- Corporate Information Factory - Inmon
  - o Začíná vytvořením dat modelu pro celý podnik a pak vytvoření datamartů
  - o Potencionální konzistentní a úplný pohled na data
- Business Dimensional lifecycle
  - o Začíná identifikací analytických témat a příslušných business procesů
  - o Tržiště se integrují do skladu
  - o Použití nové techniky – dimenzionální modelování
  - o Rozdělení na etapy
  - o První tržiště v plánovaném čase

Dimenzionální modelování

- Hvězdicové schéma
- Střed má složený klíč – tabulka faktů
- Okolní tabulky tvoří dimenze
- Kroky
  - o Vybrat business process
  - o Vybrat granularitu v tabulce faktů
  - o Vybrat dimenze
  - o Identifikuje fakta
  - o Identifikuje atributy dimenzí
  - o